

॥ ८९ ॥ कुरुङ्गत्वा तथावदेतिशेषः ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ यदीति अधर्मेणसांत्वनोराज्यार्थाहर्णाणांपंचयामदानेन अधर्मेणइतरत्यूतेनैवराज्यप्रत्यादानं बृहदश्वदक्षदयस्यप्राप्तत्वात् यद्यद्धर्मेणेतिसत्यं वेतिचपाठेनृतस्यधर्मसंयुक्तत्वमहिंसाप्राधान्येनबोध्यं ॥ ९३ ॥ इतिउद्योगप०नैलकंठीयेभारतभावदीपेद्विसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७२ ॥ ॥ ७३ ॥ संजयस्येति ॥ १ ॥ २ ॥ नैष्ठिकंकर्मयावज्जी

युधिष्ठिरउवाच यत्तुभ्यंरोचतेकृष्णस्वस्तिप्राप्नुहि कौरवान् ॥ कृतार्थस्वस्तिमंतत्वांद्रक्ष्यामिपुनरागतं ॥ ८९ ॥ विष्वक्सेनकुरुङ्गत्वाभरतान्शमयन्प्रभो ॥ यथासर्वेसुमनसःसहस्यामसुचेतसः ॥ ९० ॥ भ्राताचासिसखाचासिवीभत्सोर्ममचप्रियः ॥ सौहृदेनाविशंक्योसिस्वस्तिप्राप्नुहिभूतये ॥ ९१ ॥ अस्मान्वेत्यपरांवेत्येवथार्थान्वेत्यभाषितुं ॥ यद्यदस्मद्वितंकृष्णतत्तद्वाच्यःसुयोधनः ॥ ९२ ॥ यद्यधर्मेणसंयुक्तमुपपद्येद्वितंवचः ॥ तत्तत्केशवभाषेथाःसांत्वंवायदिवेतरत् ॥ ९३ ॥ इतिश्रीमहाभारतेउद्योगपर्वणिभगवद्धानपर्वणियुधिष्ठिरकृतकृष्णप्रेरणेद्विसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७२ ॥ ॥ ७३ ॥ श्रीभगवानुवाच संजयस्यश्रुतंवाक्यंभवतश्चश्रुतंमया ॥ सर्वजानाम्यभिप्रायंतेषांचभवतश्चयः ॥ १ ॥ तवधर्माश्रिताबुद्धिस्तेषांवैराश्रयामतिः ॥ यद्युद्धेनलभ्येततत्तेबहुमतंभवेत् ॥ २ ॥ नचैवंनैष्ठिकंकर्मक्षत्रियस्यविशांपते ॥ आहुराश्रमिणःसर्वेनभैक्षंक्षत्रियश्चरेत् ॥ ३ ॥ जयोवधोवासंग्रामेधात्रादिष्टःसनातनः ॥ स्वधर्मःक्षत्रियस्यैषकार्पण्यंनप्रशस्यते ॥ ४ ॥ नहिकार्षण्यमास्थायशक्यावृत्तिर्युधिष्ठिर ॥ विक्रमस्वमहाबाहोजहिशत्रून्परंतप ॥ ५ ॥ अतिगृद्धाःरुतस्नेहादीर्घकालंसहोषिताः ॥ रुतमित्राःरुतबलाधार्तराष्ट्राःपरंतप ॥ ६ ॥ नपर्यायोस्ति यत्साम्यंत्वयिकुर्युर्विशांपते ॥ बलवत्तांहिमन्यंतेभीष्मद्रोणरुपादिभिः ॥ ७ ॥ यावच्चमार्दवेनैतान्नाजन्नुपचरिष्यसि ॥ तावदेतेहरिष्यंतितवराज्यमरिंदम ॥ ८ ॥ नानुक्रोशान्नकार्पण्यान्नचधर्मार्थकारणात् ॥ अलंकर्तुं धार्तराष्ट्रास्तवकाममरिंदम ॥ ९ ॥ एतदेवनिमित्तंतेषांढवास्तुयथात्वयि ॥ नान्वतप्यंतकौपीनंतावत्कृत्वापिदुष्करं ॥ १० ॥ पितामहस्यद्रोणस्यविदुरस्यचधीमतः ॥ ब्राह्मणानांचसाधूनांराज्ञश्चनगरस्यच ॥ ११ ॥ पश्यतांकुरुमुख्यानांसर्वेषामेवतत्त्वतः ॥ दानशीलंमृदुंदांतंधर्मशीलमनुव्रतं ॥ १२ ॥ यत्त्वामुपधिनाराजन्यूतेवंचितवांस्तदा ॥ नचापत्रपतेतेनृशंसःस्वेनकर्मणा ॥ १३ ॥

वंब्रह्मचर्यपारिव्राज्यंच विहितमितिशेषः ॥ ३ ॥ कार्पण्यंयामपंचकंदेहीतिदीनवचनं ॥ ४ ॥ वृत्तिःजीविकाकर्तुमितिशेषः ॥ ५ ॥ अतिगृद्धाःअत्यंतलुब्धाः ॥ ६ ॥ पर्यायउपायः यद्येन बलवत्तां स्वस्येतिशेषः ॥ ७ ॥ ८ ॥ अनुक्रोशात्भवसुकृपातः कार्पण्यात्स्वस्यदैव्यात् अलंकर्तुंपूर्णकर्तुंनसमर्थाः ॥ ९ ॥ निमित्तंअशमेकारणं हेपांढवत्वयिकौपीनंधारयतिसतितेकौरवाःनान्वतप्यंतपश्चात्तापंनकृतवंतः तावत्वनवासादि ॥ १० ॥ पितामहादीननादृत्यउपधिनाल्लेनत्वांयूतेवंचितवानितिसार्धद्वयसंबंधः ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥